

P6_TA(2008)0178

Olukord Birmas

Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2008. aasta resolutsioon olukorra kohta Birmas

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 14. detsembri 2006. aasta resolutsiooni olukorra kohta Birmas¹ ja oma 21. juuni 2007. aasta resolutsiooni Birma kohta²;
 - võttes arvesse nõukogu 19. novembri 2007. aasta järeldusi, milles kiideti heaks tugevdatud ja täiendatud piiravad meetmed Birma vastu³;
 - võttes arvesse nõukogu 25. veebruari 2008. aasta määrust (EÜ) nr 194/2008, millega uuendatakse piiravaid meetmeid Birma/Myanmari suhtes ja muudetakse need rangemaks ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 817/2006⁴;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,
- A. arvestades, et Birma riiklik rahu- ja arengunõukogu (SPDC), mida juhib kindral Than Shwe, on teatanud, et rahvahääletus uue põhiseaduse üle toimub 10. mail 2008, millele järgnevad mitmeparteilised valimised 2010. aastal;
- B. arvestades, et Birma riiklik rahu- ja arengunõukogu jätkab kohutavate inimõiguste rikkumiste toimepanemist Birma rahva suhtes, mille hulka kuuluvad sunniviisiline töö, teisitimõtlejate tagakiusamine, lapssõdurite sundvärbamine ja sunniviisiline ümberasustamine;
- C. arvestades, et Birma valitsus on lükanud tagasi ÜRO erisaadiku Ibrahim Gambari ettepanekud rahvahääletuse vaba ja õiglase läbiviimise tagamiseks rahvusvaheliste vaatlejate juuresolekul;
- D. arvestades, et Birma valitsus lisas põhiseaduse eelnõusse sätteid, millega sõjaväehvitseridele eraldatakse üks neljandik kohtadest parlamendi mõlemas kajas, riigi sõjaväejuhile antakse õigus põhiseaduse kohaldamine igal ajal peatada ja takistada kandidaatidel presidendiks kandideerimast, kui neil on välismaalasest abikaasa või laps (mis kehtiks kinnipeetava opositsiooniliidri, Rahvusliku Demokraatialiiga (NLD) juhi ning Nobeli rahupreemia laureaadi ja Sahharovi auhinna võitja Daw Aung San Suu Kyi kohta); arvestades, et põhiseaduse eelnõuga võimaldatakse ühtlasi riigiametnikele puutumatus ametikohal korda saadetud kuritegude eest;

¹ ELT C 317 E, 23.12.2006, lk 902.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0290.

³ Vt nõukogu 19. novembri 2007. aasta ühine seisukoht 2007/750/ÜVJP, millega muudetakse ühist seisukohta 2006/318/ÜVJP Birma/Myanmari vastu suunatud piiravate meetmete uuendamise kohta (ELT L 308, 24.11.2007, lk 1).

⁴ ELT L 66, 10.3.2008, lk 1.

- E. arvestades, et pärast rahvahääletuse väljakuulutamist võttis valitsus vastu seaduse nr 1/2008, millega võetakse usuliste rühmituste liikmetelt hääleõigus;
 - F. arvestades, et demokraatlikku opositsiooni ei ole põhiseaduse vastuvõtmise protsessi kaasatud;
 - G. arvestades, et enamus Birma opositsioonist on otsustanud anda rahvahääletusel ei-hääle;
 - H. arvestades, et Birmas on endiselt ligikaudu 1800 poliitvangi, nende hulgas Daw Aung San Suu Kyi;
 - I. arvestades, et Birma valitsus ei ole suutnud ühelgi märkimisväärsel viisil võidelda laste jätkuva värbamise ja kasutamise vastu relvastatud konfliktides;
 - J. arvestades, et ELi sanktsioonid Birma valitsuse vastu ei ole siiani olnud tulemuslikud;
 - K. arvestades, et Birma valitsusel on jätkuvalt tihedad poliitilised ja majandussidemed naaberriikide ja ASEANi riikidega;
 - L. arvestades, et 30% Birma elanikest, hinnanguliselt 15 miljonit inimest, elab allpool vaesuspiiri,
1. taunib asjaolu, et põhiseaduse rahvahääletuse protsess toimub igasuguse demokraatliku legitiimsuseta, kuna Birma kodanikel puuduvad kõik demokraatlikud põhiõigused, mis võimaldaksid neil pidada avatud arutelu põhiseaduse teksti üle, seda teksti muuta ning seejärel oma arvamust rahvahääletusel vabalt väljendada;
 2. taunib asjaolu, et Birma valitsus lükkas tagasi ÜRO erisaadiku hr Gambari ettepanekud lubada põhiseaduse rahvahääletuse eel avatud ja ulatusliku kampaania läbiviimist; kutsus Birma valitsust üles tegutsema heas usus ja tegema konstruktiivset koostööd ÜRO erisaadikuga;
 3. toetab üleminekut demokraatiale kõikehõlmava rahvusliku leppimise protsessi ja kolmepoolse dialoogi kaudu režiimi, Rahvusliku Demokraatialiiga ning etniliste rühmade esindajate vahel;
 4. taotleb Birma valitsuselt tagatise sõltumatu valimiskomisjoni kokkukutsumiseks, nõuetekohase valijate registreerimise nimekirja koostamiseks, meedia suhtes pikka aega kehtinud piirangute lõpetamiseks, ühinemis-, sõna- ja kogunemisvabaduse lubamiseks Birmas, uute eeskirjade tühistamiseks, millega loetakse õiguspärane arutelu rahvahääletuse teemal kuriteoks, ja rahvusvaheliste vaatlejate kohalviibimise lubamiseks;
 5. nõuab režiimi poliitiliste vastaste ja rohkem kui 1800 poliitvangi, sealhulgas Daw Aung San Suu Kyi, '88 Põlvkonna Üliõpilaste juhtide ja 2005. aastal vahistatud Šani Rahvuste Demokraatialiiga juhtide kohest tingimusteta vabastamist;
 6. nõuab, et režiim annaks aru 2007. aasta septembris toimunud buda munkade ja demokraatia kaitsjate meeleavalduste vastase haarangu ohvrite ja selle käigus kadunud isikute kohta ning kadunud munkade ja nunnade asukoha kindlakstegemist;

7. nõuab tungivalt, et komisjon, nõukogu ja liikmesriigid kasutaksid rahvusvahelisel areenil kõiki võimalusi võtta sõna laste jätkuva ja järjepideva väärkohtlemise vastu Birmas, eelkõige lapssõdurite kasutamise kaudu; mõistab karmilt hukka lapssõdurite värbamise Birmas ja kutsub ÜRO Julgeolekunõukogu üles põhjalikult uurima olukorda Birmas sellest aspektist lähtudes;
8. märgib, et Hiina ratifitseeris hiljuti ÜRO lapse õiguste konventsiooni vabatahtliku protokoll, mis käsitleb laste kaasamist relvastatud konfliktidesse, juhib tähelepanu Birma sõjaväehunta häbiväärsetele rikkumistele selles aspektis ning nõuab tungivalt, et Hiina võtaks antud küsimuses meetmeid;
9. toetab ÜRO peasekretäri mõjuvõimu kasutamist ja hr Gambari püüdlusi pidada Birma võimudega läbirääkimisi; kutsub ELi ja liikmesriike üles tegema tihedat koostööd ÜRO erisaadikuga, et tagada rahvusvahelise üldsuse osalemise järjekindlus Birma küsimuses;
10. toetab ELi Birma erisaadiku hr Piero Fassino püüdlusi edendada dialoogi ASEANi riikidega; nõuab tungivalt, et ASEAN avaldaks Birma võimudele olulist survet, et toimuksid demokraatlikud muutused;
11. nõuab tungivalt, et nõukogu uuendaks ja laiendaks oma sihtsanktsioone, keskendudes sõjaväe omandis olevate äriühingute, konglomeraatide ja sõjaväega tihedalt seotud ettevõtete või sõjaväele tulu andvate ettevõtete juurdepääsu piiramisele rahvusvahelistele pangateenustele, teatavate kindralite ja nende lähimate pereliikmete juurdepääsu piiramisele isiklikele ärivõimalustele, tervishoiule, ostlemisele ja nende laste õpingutele välismaal; kutsub nõukogu üles keelustama ulatuslikult ja selgesõnaliselt teatud isikutel ja üksustel mis tahes finantstehingute tegemise läbi arvelduspankade või muul moel ELi jurisdiktsiooni all olevaid finantsteenuseid kasutades;
12. kutsub nõukogu üles tagama sihtsanktsioonide tulemuslikku rakendamist, et uurida piisaval määral neid, kelle suhtes võidakse sanktsioone rakendada, võimaldades otsuseid läbi vaadata ja teostada jätkuvat järelevalvet ning tagada, et võetud meetmeid rakendatakse;
13. kutsub nõukogu üles jätkama sanktsioonide läbivaatamist inimõiguste olukorra hindamise konkreetsete võrdlusaluste taustal, mis peaksid hõlmama järgmist: poliitvangide ja teiste isikute vabastamine, keda meelevaldselt takistatakse kasutamast oma põhilisi inimõigusi, milleks on sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadus; täpne ametlik arvestus julgeolekujõudude poolt muu hulgas hiljutiste meelavalduste ajal tapetud, vahistatud ja/või kinni peetud isikute arvu, asukoha ja seisukorra kohta; tsiviilisikute vastu suunatud sõjaliste rünnakute lõpetamine ja üleminek demokraatiale; kutsub nõukogu ühtlasi üles kaaluma täiendavaid sihtsanktsioone, nt uute investeeringute täielik keelustamine, Birmasse tehtud investeeringutega seotud kindlustusteenuste keelustamine ja kaubandusembargo sõjaväelisele valitsusele suurt tulu andvate tähtsamate kaupade osas;
14. kutsub samas ELi ja laiemat rahvusvahelist üldsust üles pakkuma stiimuleid reformiks, et tasakaalustada sanktsioonidega ähvardamist ja/või nende rakendamist ning pakkuda sõjaväelisele juhtkonnale muudatuste tegemiseks positiivseid ajendeid;

15. märgib, et ELi relvaembargo Birma suhtes ei ole tõhus, sest sõjaväeline valitsus ostab oma sõjavarustuse Hiinalt, Venemaalt ja Indialt; nõuab seetõttu tungivalt, et EL tegutseks aktiivselt ülemaailmse relvaembargo rakendamise nimel Birma suhtes;
16. kutsub rahvusvahelist üldsust, lääneriikide valitsusi ja kampaaniarühmitusi üles laiendama humanitaartööd, eelkõige olemasolevate tervishoiusektori programmide kaudu, ning algatama uusi ja laiaulatuslikumaid programme põhihariduse toetamiseks, mis jõuaksid riigi sees ümberasustatud isikuteni ja teisteni, kes on sattunud konfliktipiirkondadesse, peamiselt Tai piiri ääres; kutsub komisjoni sellega seoses üles suurendama arengukoostöö rahastamisvahendi raames Birmale mõeldud humanitaarabi eelarvet (praegu 32 miljonit eurot aastateks 2007–2010) ja investeerima rohkem ümberasustatud isikutele suunatud piiriülelisse humanitaariabisse;
17. kutsub komisjoni üles looma ja laiendama abiprogramme, mille eesmärk on suurendada valimisõigusetu rühmade, sealhulgas naiste, etniliste ja usuliste vähemuste mõjuvõimu ning vähendada poliitilisi, etnilisi, usulisi ja muid lõhesid;
18. kutsub komisjoni üles suurendama väljaspool Birmat elavate birmalaste toetamist, kasutades selleks arengukoostöö rahastamisvahendi programmi kodukohast lahkuma sunnitud isikute abistamiseks, ja uurima muid toetuse andmise võimalusi;
19. rõhutab, et abi andmine tuleb siduda võrdluskriteeriumide ja tähtaegadega, et võidelda tulemuslikumalt korruptsiooniohu vastu;
20. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ASEANi riikide valitsustele ja parlamentidele, Birma Rahvuslikule Demokraatialiigale, Birma riiklikule rahu- ja arengunõukogule, Hiina Rahvavabariigi valitsusele, India valitsusele ja parlamendile, Venemaa valitsusele ja ÜRO peasekretärile.